

מי שמתו פרק שלישי ברכות

כג.

עין משפט גר מצוה

גח א מיי פ"ד מהל' מפלה
 הלכה י' סמג עשין ט'
 טו"ע אר"ח סימן קד סעיף
 ה'
 גכ ב ג מ"ג ע"ה י' סמג
 טו"ע אר"ח סימן
 35 סעיף א'
 גד ד מ"י וסמג טו"ע
 טו"ע אר"ח סימן
 ג' סעיף א'
 גה ה ו מ"י פ"ד מהל'
 מפלין הלכה ז' סמג
 עשין כ טו"ע אר"ח סימן
 מג סעיף ה' ר"כ אלפס כאן
 ובהל' מפלין דף ע"ה:
 גב ז מ"י וסמג טו"ע
 טו"ע אר"ח סימן
 ג' סעיף א'
 גח מ"י ע"ה:
 גט ז ר"כ מ"י וסמג טו"ע
 טו"ע אר"ח סימן
 ה'
 גד ל מ מ"י טו"ע
 סמג טו"ע אר"ח סימן
 טו"ע א'
 גה ז מ"י פ"ד מהל' טומאת
 מת הלכה ז':

חיישינן שמא יפנה בהן ואסור. ודוקא צבית הכסא קצוה
 חיישינן שמא יפנה בהן אכל צבית הכסא עראי שאין
 רגילים לפנות סם מותר להשתין בהן ולא חיישינן שמא יפנה בהן
 והא דמניא לקמן לא ישמין בהן אפילו צבית הכסא עראי היינו
 דוקא כשאוחזין צידו דחיישינן שמא
 ישפסף בהן הנילוות אס יפלו
 מים על רגליו או יגע בחמה:
שחרוי פכין קמנימ מצילין באהר
 המת. ועל כרחק מנועס
 אויר הוא דאי לית דהו"א אויר כלל לא
 היו מצילין דהוי כמו אוכלין שגזלן
 צטיטט^ט שמקבלין טומאה צאהל המת:
 דצריס

דמר סבר. כל המפסיק בתפלתו אס שהה כדי לגמור כולה חוזר
 לראש כדאמרין גבי ק"ש לקמן בפירקין (דף כד): וצשהה קא
 מיפלגי הכא: **האי אס שהה אס לא שהה מיבעי ליה.** צמילתא דרב
 חקדא ורב המנונה מיבעי ליה לאפלוגי בין שהה ללא ומדלא
 אפלגי שמע מינה אפילו בדלא שהה
קאמר: גברא דהויא הוא. כשהתחיל
 להתפלל והיה לריך לנקביו דהוי הוא
 מלהתפלל הלכך מה שהתפלל אינה
 תפלה וחוזר לראש: **ומר סבר גברא**
הויא. אע"פ שאינו יכול להמתין עד
 שסיים תפלתו תפלה ראויה היא מה
 שהתפלל קודם שמתה: **ועד כמה.**
 יכול להעמיד עלמו מנקביו שהיא
 מותר להתחיל בתפלה: **אינה דמסני.**
 להאי צמה דצריס אמורים צמתינתא
 גופא ולא משמעתא דרב זבד ורב
 יהודה וכי איירי אינה צשיעורא הוא
 דאיירי: **שמור עצמך שלא תהא.**
 ותנטרך רגלך ללכת אל בית האלהים
 להציל חטאת: **הוי קרוז לשמוע.**
 משוזה צבצאת קרבך מתמ איתו
 כסילים צלא תשוזה: **שמור נקיבך.**
 מצין רגלך כמו להסך את רגליו
 (שמואל א' ד) שמור נקיבך שלא יפסו:
בית הכסא קצוה. שיש בו צואה וכל צמי
 כסאות שצגמרא על פני השדה
 הס צלא חפירה: **עראי.** שזה מתחיל
 עכשו לעשותו צית הכסא: **חולץ**
ונפנה לאתרא. ויאלח מפלין צידו
 כדאמרין לקמן וצקווע נמי אוחזן
 צידו אלץ שצריך לחלוץ ברחוק ד'
 אמות שצומן מהס צראש הס צגלוי
 וגנאי הדצר: **מהו שיכנס צפיליו.**
 כשהן צראשו קאמר: **שמא יפנה בהן.**
 גדולים: **צחורים הסמוכים צנים**
הכסא. לפנים מן הגדר צעה שהוא
 נפנה זה ונתן צחורים צצכותל:
צחורים הסמוכים לרשום הרבים.

(א) לקמן כד: ר"ה ל"ג:
 (ב) ע"ל כד: טו"ע ד"ה אלא,
 (ג) והכא, (ד) ואיתמא רב
 יהודה עד פרסה צליל: רש"ל,
 (ה) תוספתא פ"ב ה"ט,
 (ו) נעוה הפסוק וע' העטמא
 ענין יעקב, (ז) שבת סב,
 (ח) ובר צריס פ"ג ו"ה
 צמלמות פ' גא וכן חתא
 לקמן כד: (ט) ה' דרבה
 צני"ט צ"ל קודם הא דר' יעקב
 בר אבהו, רש"ל, (י) ד"ה שלא
 חמר ד"ה ואוחזין.

תורה אור השלך

1. לכן כה אצטעה
 ישראל יעקב בי אבת
 אצטעה לך הבון לקראת
 אלהיך ישראל:
 עמוד ט' ד'
 2. שמור רגלך כאשר תלך
 אל בית האלהים וקרוז
 לשמע מות חכילים וצח
 כי אינם יודעים לעשות
 רע:
 קהלת ד' ז'

הגהות הב"ח

(א) גבי ארץ דמתני לה
 במתניתא וכו' אמר רב זבד
 אמר רב יהודה על פרס

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שהרי וכו'
 שפסקין טומאה באהל
 המת. כמלמא וצמיס ג' ד'
 ע"ה:

מוסף תוספות

א. בתוס' ר"ש כתב, אבל
 אס לא היה (חשוב) אצל
 שלהם לא היה מירא
 באהל המת מירי דהיינו
 אאוכלין שבבלן בטיט
 דאמר' בפ"ק דובחים
 שאין ניצולין באהל המת.

רב ניסים גאון

פכין קטנים מצילין באהל
 המת. עיקרה כפיפרי
 (פרשת תהו) וכל כלי פתוח
 בכלי חרש המתכוז מדרב מה
 ח"ל פתוח ואפילו כל שהוא
 (הואיל והוא) [הוא] טמא
 באהל המת לפיכך אס יהיה
 מוקף בצמיד פתיל מציל על
 מה שבתוכו כדמפרש התם
 נמי וכל כלי פתוח מיכן
 אמרו כלים מצילין בצמיד
 פתיל באהל המת ואמר עזר
 טמא הוא אין ח"ל הוא אלא
 הוא ציציל על עצמו ובשבת
 כפ' אמר רבי עקיבא (דף 99)
 ובבבא קמא כפ' כיצד הרגל
 מועדת (דף נה) גרסי' גניא
 מפי' במת מנין דרין הוא
 ומה פכין קטנים שטחורין
 כוב טמאין במת:

רבינו הגנאל

בית הכסא קבע. פירוש,
 מקום שהוכן לפנות בו בני
 אדם לדגלים וכל שכן
 להשתנה. מדרון. קום
 השמים נמשכין וירדוין
 ואינו (נקבין) [נקבין] ולא
 נבלעו במקומן. ובית הכסא
 ארעי. מקום שנודמן לאדם
 בהליכתו (מפנה) [ונפנה]
 שם או השתיין בו מים.
 [אנעיא] להו מרו שיכנס
 אדם בתפילין לבית הכסא
 קבוע להשתין מים וכו'.
 וקימיל דלא יכנס אדם
 בתפילין לבית הכסא קבע
 אפי' להשתין מים. התרת
 לך כאן קבוע אסתי לך
 כאן בית הכסא ארעי. פ"י,
 דבית הכסא קבוע אסור
 הניחום בראשו, אבל בידו
 שרי דליכא למיחש
 לניצוה ולשפף. ולהפך
 בבית הכסא ארעי שהמקום
 קשה, שאסור לאוחז בידו
 משום ניצוה אלא מניחם
 בכיסם, אבל מותר כשהוא
 בראשו ואין צריך להחזיק רק
 שיכסה אותם. א"ר יצחק
 הנכנס לסעודה קבע חולץ
 תפיליו ואחר כך נכנס
 ופליגא דר' הייא דא"ר
 חייא מניח על שלחנו וכן
 הדור לו. כל היכא דאיכא
 כהאי גונא בתלמוד ופליגא
 דפלוני קיייל כחולק, הלכך
 קיייל כר' חייא.

גברא חויא הוא ותפלתו תפלה תנו רבנן
 ואם התפלל תפלתו תועבה אמר רב זבד
 ואתימא רב יהודה לא שנו
 אלא שאינו יכול לשהות בעצמו אבל אם
 תפלה ועד כמה אמר רב ששת² עד פרסה
 איכא דמתני לה (ב) אמתניתא
 כמה דברים אמורים כשאין יכול לעמוד
 על עצמו תפלתו ועד כמה אמר רב זבד
 (ב) עד פרסה אמר רבי שמואל בר נחמני
 אמר רבי יונתן¹ הנצרך לנקביו הרי זה לא
 יתפלל משום שנאמר יהכון לקראת אלהיך
 ישראל ואמר רבי שמואל בר נחמני
 אמר רבי יונתן מ"ד² שמור רגלך כאשר תלך
 אל בית האלהים שמור עצמך שלא תהא
 ואם תחטא הבא קרבן לפני וקרוב לשמוע
 (דברי חכמים) אמר רבא הוי קרוב לשמוע
 דברי חכמים שאם חוטאים מביאים קרבן
 ועושים תשובה מתת הכסילים [זבח]
 אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים קרבן
 ועושים תשובה רע אי הכי צדיקים ניגהו
 אלא אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים
 קרבן ואינם יודעים לעשות רע אי הכי צדיקים
 על הטובה הם מביאים אס על הרעה הם
 מביאים אמר הקב"ה בין טוב לרע אינן
 מבחינים והם מביאים קרבן לפני רב אשי
 ואיתימא רב חנינא בר פפא אמר שמור נקיבך
 בשעה שאתה עומד בתפלה לפני. תנו
 רבנן³ הנכנס לבית הכסא חולץ תפיליו
 ברחוק ד' אמות ונכנס אמר רב אחא בר רב
 הונא אמר רב ששת לא שנו אלא בית הכסא
 קבוע אבל בית הכסא עראי חולץ ונפנה
 לאתרא יוצא מרחיק ד' אמות ומניחן מפני
 שעשאו בית הכסא קבוע איבעיא להו מהו
 שיכנס אדם בתפילין לבית הכסא קבוע מים רבינא
 שרי רב אדא בר מתנא יאסר אתו שילוחה
 לרבא אמר להו אסור חיישינן שמא יפנה בהן
 ואמרי לה שמא יפיה בהן תניא אידך הנכנס
 לבית הכסא חולץ תפיליו ברחוק ד' אמות
 ומניחן בחלון הסמוך לרשות הרבים ונכנס
 וכשהוא יוצא מרחיק ד' אמות ומניחן דברי
 בית שמאי יפנה בהן ואמרי בידו ונכנס
 ר"ע ואמר אווחון כנגדו ונכנס כנגדו ס"ד
 זימנין מישתלי להו ונפלי אלא אימא אווחון
 כנגדו ונכנס ומניחן בחורין הסמוכים לבית
 הכסא ואלא ינחם בחורין הסמוכים לרשות
 הרבים שמא יטלו אותם עוברי דרכים ויבא
 לידי חשד ומעשה בתלמיד אחד שהניח
 תפיליו בחורין הסמוכים לרשות הרבים
 ובאת זונה אחת ונטלתן ובאת לבית
 המדרש ואמרה ראו מה נתן לי פלוני
 בשכרי כיון ששמע אותו תלמיד כך עלה
 לראש הגג ונפל ומת באותה שעה התקינו
 שיהא אווחון כנגדו ובידו ונכנס תנו רבנן
 בראשונה היו מניחין תפילין בחורין הסמוכין
 לבית הכסא ובאין עכברים ונוטלין אותן
 התקינו שיהו מניחין אותן בחלונות הסמוכות
 לרשות הרבים ובאין עוברי דרכים ונוטלין
 אותן התקינו שיהא אווחון בידו ונכנס
 אמר רבי מיאשא⁴ בריה דריב"ל הלכה גוללן
 כמין ספר ואוחזן בימינו כנגד לבו אמר רב
 יוסף בר יוסף בר מניומי אמר רב נחמן
 ובלבד שאל תהא רצועה יוצאת מתחת ידו
 טפח אמר רבי יעקב בר אחא אמר רבי זירא
 לא שנו אלא שיש שהות ביום ללבשן אבל אין
 שהות ביום ללבשן עושה להן כמין כים טפח
 ומניחן⁵ אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן
 ביום גוללן כמין ספר ומניחן בידו כנגד לבו
 ובלילה עושה להן כים טפח ומניחן אמר
 אביי⁶ לא שנו אלא בכלי שהוא כליין אבל
 בכלי שאינו כליין אפילו פחות מטפח אמר
 מר זוטרא ואיתימא רב אשי תדע שהרי יפכין
 קמנים מצילין באהל המת ואמר רבה בר
 בר חנה כי הוה אזלינן בתריה דרבי יוחנן
 כי הוה בעי למיעל לבית הכסא הוה יהיב לן
 כי הוה נקיט תפילין לא הוה יהיב לן אמר
 הואיל ושרונוהו רבנן ננטרן

הוא ותפלתו תפלה תנו רבנן ואם התפלל
 תפלתו תועבה אמר רב זבד ואתימא רב
 יהודה לא שנו אלא שאינו יכול לשהות
 בעצמו אבל אם תפלה ועד כמה אמר רב
 ששת² עד פרסה איכא דמתני לה (ב) אמתניתא
 כמה דברים אמורים כשאין יכול לעמוד
 על עצמו תפלתו ועד כמה אמר רב זבד
 (ב) עד פרסה אמר רבי שמואל בר נחמני
 אמר רבי יונתן¹ הנצרך לנקביו הרי זה לא
 יתפלל משום שנאמר יהכון לקראת אלהיך
 ישראל ואמר רבי שמואל בר נחמני
 אמר רבי יונתן מ"ד² שמור רגלך כאשר תלך
 אל בית האלהים שמור עצמך שלא תהא
 ואם תחטא הבא קרבן לפני וקרוב לשמוע
 (דברי חכמים) אמר רבא הוי קרוב לשמוע
 דברי חכמים שאם חוטאים מביאים קרבן
 ועושים תשובה מתת הכסילים [זבח]
 אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים קרבן
 ועושים תשובה רע אי הכי צדיקים ניגהו
 אלא אל תהי ככסילים שחוטאים ומביאים
 קרבן ואינם יודעים לעשות רע אי הכי צדיקים
 על הטובה הם מביאים אס על הרעה הם
 מביאים אמר הקב"ה בין טוב לרע אינן
 מבחינים והם מביאים קרבן לפני רב אשי
 ואיתימא רב חנינא בר פפא אמר שמור נקיבך
 בשעה שאתה עומד בתפלה לפני. תנו
 רבנן³ הנכנס לבית הכסא חולץ תפיליו
 ברחוק ד' אמות ונכנס אמר רב אחא בר רב
 הונא אמר רב ששת לא שנו אלא בית הכסא
 קבוע אבל בית הכסא עראי חולץ ונפנה
 לאתרא יוצא מרחיק ד' אמות ומניחן מפני
 שעשאו בית הכסא קבוע איבעיא להו מהו
 שיכנס אדם בתפילין לבית הכסא קבוע מים רבינא
 שרי רב אדא בר מתנא יאסר אתו שילוחה
 לרבא אמר להו אסור חיישינן שמא יפנה בהן
 ואמרי לה שמא יפיה בהן תניא אידך הנכנס
 לבית הכסא חולץ תפיליו ברחוק ד' אמות
 ומניחן בחלון הסמוך לרשות הרבים ונכנס
 וכשהוא יוצא מרחיק ד' אמות ומניחן דברי
 בית שמאי יפנה בהן ואמרי בידו ונכנס
 ר"ע ואמר אווחון כנגדו ונכנס כנגדו ס"ד
 זימנין מישתלי להו ונפלי אלא אימא אווחון
 כנגדו ונכנס ומניחן בחורין הסמוכים לבית
 הכסא ואלא ינחם בחורין הסמוכים לרשות
 הרבים שמא יטלו אותם עוברי דרכים ויבא
 לידי חשד ומעשה בתלמיד אחד שהניח
 תפיליו בחורין הסמוכים לרשות הרבים
 ובאת זונה אחת ונטלתן ובאת לבית
 המדרש ואמרה ראו מה נתן לי פלוני
 בשכרי כיון ששמע אותו תלמיד כך עלה
 לראש הגג ונפל ומת באותה שעה התקינו
 שיהא אווחון כנגדו ובידו ונכנס תנו רבנן
 בראשונה היו מניחין תפילין בחורין הסמוכין
 לבית הכסא ובאין עכברים ונוטלין אותן
 התקינו שיהו מניחין אותן בחלונות הסמוכות
 לרשות הרבים ובאין עוברי דרכים ונוטלין
 אותן התקינו שיהא אווחון בידו ונכנס
 אמר רבי מיאשא⁴ בריה דריב"ל הלכה גוללן
 כמין ספר ואוחזן בימינו כנגד לבו אמר רב
 יוסף בר יוסף בר מניומי אמר רב נחמן
 ובלבד שאל תהא רצועה יוצאת מתחת ידו
 טפח אמר רבי יעקב בר אחא אמר רבי זירא
 לא שנו אלא שיש שהות ביום ללבשן אבל אין
 שהות ביום ללבשן עושה להן כמין כים טפח
 ומניחן⁵ אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן
 ביום גוללן כמין ספר ומניחן בידו כנגד לבו
 ובלילה עושה להן כים טפח ומניחן אמר
 אביי⁶ לא שנו אלא בכלי שהוא כליין אבל
 בכלי שאינו כליין אפילו פחות מטפח אמר
 מר זוטרא ואיתימא רב אשי תדע שהרי יפכין
 קמנים מצילין באהל המת ואמר רבה בר
 בר חנה כי הוה אזלינן בתריה דרבי יוחנן
 כי הוה בעי למיעל לבית הכסא הוה יהיב לן
 כי הוה נקיט תפילין לא הוה יהיב לן אמר
 הואיל ושרונוהו רבנן ננטרן

כי הוה נקיט ספרא דאגרתא